

Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas pārskats uz 2013. gada 31. decembri

Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas (turpmāk – Adrešu reģistrs) pārskata sagatavošanā izmantoti Adrešu reģistra un Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – Kadastra informācijas sistēmas) dati, kas uzkrāti līdz 2013. gada 31. decembrim. Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas pārskatu sagatavojis Valsts zemes dienesta Valsts informācijas sistēmu departaments.

Valsts adrešu reģistra pārskats sniedz informāciju par:

1. reģistrēto adresācijas objektu intensitāti;
2. adrešu datu kārtošānu sadarbībā ar pašvaldībām
3. adrešu sadalījumu pa plānošanas reģioniem;
4. administratīvi teritoriālo iedalījumu;
5. Adrešu reģistra datu izmantotājiem;
6. 2014.gadā plānotām Adrešu reģistra aktivitātēm.

Adrešu reģistrs ir valsts informācijas sistēma, kuras pārzinis un turētājs, saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvotu vietu likumu un Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1269 “[Adresācijas sistēmas noteikumi](#)”, ir Valsts zemes dienests (turpmāk – Dienests).

Adresācijas sistēmas noteikumos ir sniegti terminu „adrese” un „adresācijas objekts” skaidrojumi:

- **adrese** ir hierarhiski sakārtotu nosaukumu un numuru – adreses elementu – kopa, kas nodrošina adresācijas objekta atrašanās vietas noteikšanu valstī un ko reģistrē adrešu reģistrā;
- **adresācijas objekts** ir republikas pilsēta, novads, novada pilsēta, novada pagasts, ciems, iela (arī bulvāris, prospekts, aleja, gatve, gāte u.c.) un laukums, viensēta, dzīvošanai, saimnieciskai, administratīvai vai publiskai darbībai paredzēta ēka vai reāli nodalīta ēkas daļa, apbūvei paredzēta zemes vienība, telpu grupa.

Adrešu reģistrs adreses reģistrē pamatojoties uz normatīvajiem aktiem vai attiecīgās pašvaldības domes vai domes pilnvarotas institūcijas lēmumu.

Šobrīd tiek izdalīti 10 adresācijas objektu veidi, kurus apstiprina:

AR LIKUMU:

- republikas pilsētas;
- novadus;
- novada pilsētas;
- novada pagastus.

AR NOVADA DOMES LĒMUMU:

- ciemus;
- ielas.

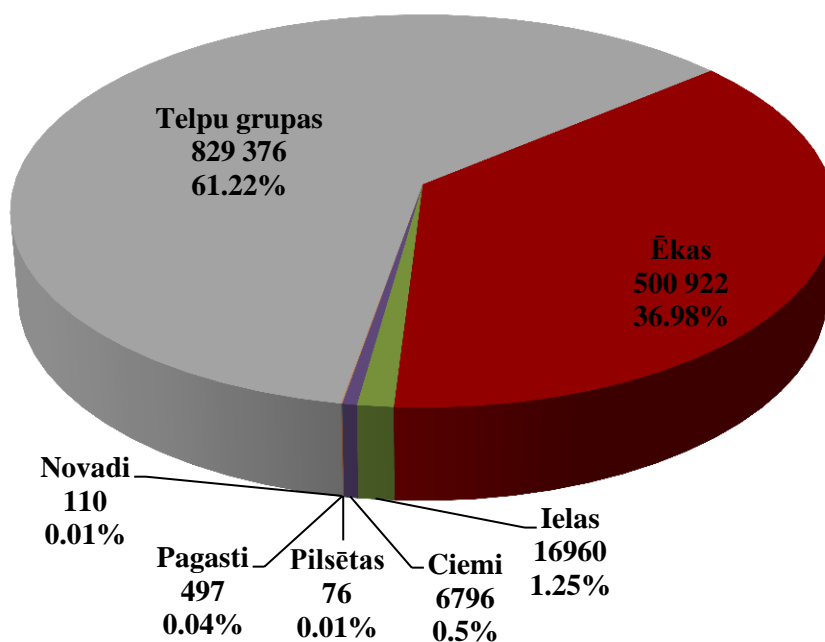
AR PAŠVALDĪBAS DOMES VAI TĀS PILNVAROTAS INSTITŪCIJAS LĒMUMU:

- viensētas;
- ēkas;
- apbūvei paredzētas zemes vienības;
- telpu grupas (dzīvokļus).

1. Reģistrēto adresācijas objektu intensitāte

Atbilstoši uzskaites datiem uz 2013. gada 31. decembri Adrešu reģistrā ir reģistrēti 1 354 737 adresācijas objekti, no kuriem 829 376 jeb 61.22% ir telpu grupu adreses, 500 922 jeb 36.98% ir ēku un apbūvei paredzēto zemes vienību adreses, bet 24 439 jeb 1.80% ir ielu, ciemu, pilsētu, pagastu un novadu nosaukumi (1. attēls un 1. tabula).

1.attēls Adrešu reģistrā reģistrēto objektu skaits uz 2013.gada 31.decembri

1.tabula Adrešu reģistrā reģistrēto objektu skaits

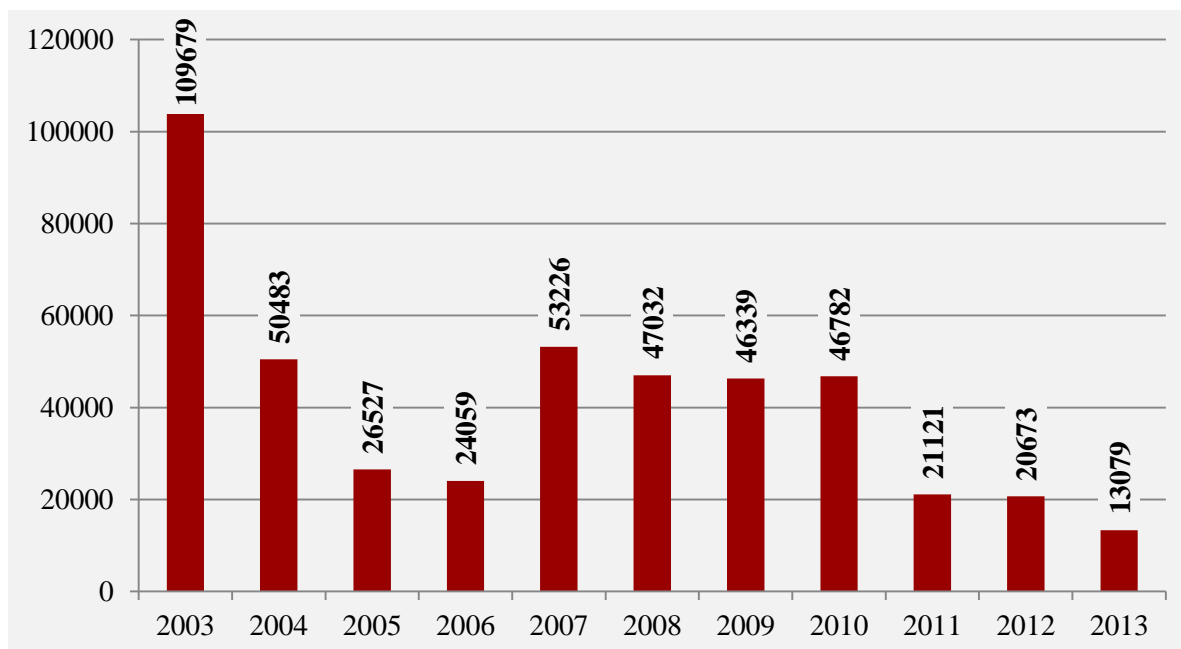
Gads	Telpu grupas	Ēkas	Ielas	Ciemi	Pilsētas	Pagasti	Novadi	Kopā
2001	681 183	217 447	12 277	8 457	77	512	10	919 989
2002	690 081	269 325	12 637	8 360	77	512	15	981 033
2003	709 297	338 321	13 337	7 816	77	512	18	1 069 404
2004	715 071	376 697	13 881	7 814	77	510	26	1 114 102
2005	719 527	395 144	14 655	7 831	77	509	26	1 137 795
2006	727 992	409 153	15 047	7 842	77	502	35	1 160 674
2007	752 583	434 181	15 639	7 724	77	502	36	1 210 768
2008	778 984	451 283	16 041	7 665	77	502	38	1 254 616
2009	813 866	471 346	16 427	7 628	77	500	109	1 309 953
2010	831 061	489 992	16 555	7 505	76	499	109	1 345 797
2011	829 916	491 553	16 720	7 267	76	497	110	1 346 139
2012	835 758	498 906	16 843	7 006	76	497	110	1 359 196
2013	829 376	500 922	16 960	6 796	76	497	110	1 354 737

Kā redzams 1. tabulā, tad kopā reģistrēto adresācijas objektu skaits ir samazinājies, jo 2013. gadā liela uzmanība tika pievērsta desmit un vairāk gadu atpakaļ reģistrēto adrešu datu

kvalitātes kontrolei. Kontroles rezultātā konstatēts, ka daudzas telpu grupas vairs neeksistē, jo ir notikušas ēku pārbūves.

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem samazinās Adrešu reģistrā no jauna reģistrēto objektu skaits – 2013. gadā reģistrēti 13 079 jauni objekti (2. attēls).

2. attēls Adrešu reģistrā reģistrēto objektu intensitāte

Katru gadu Adrešu reģistrā tiek veikta arī esošo datu aktualizācija – 2013. gadā tika aktualizētas ziņas par 33 139 adresācijas objektiem.

2. Adrešu datu kārtošana sadarbībā ar pašvaldībām

Lai iedzīvotājus nodrošinātu ar kvalitatīviem valsts un pašvaldību institūciju sniegtajiem pakalpojumiem, datiem valsts informācijas sistēmās jābūt sakārtotiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām un maksimāli precīziem. Tāpēc 2013. gadā Dienests sagatavoja un nosūtīja pašvaldībām ziņu sniegšanas vai precizēšanas pieprasījumus:

1) Par ēkām, kuras ir reģistrētas Kadastra informācijas sistēmā, bet tām nav piešķirta adrese

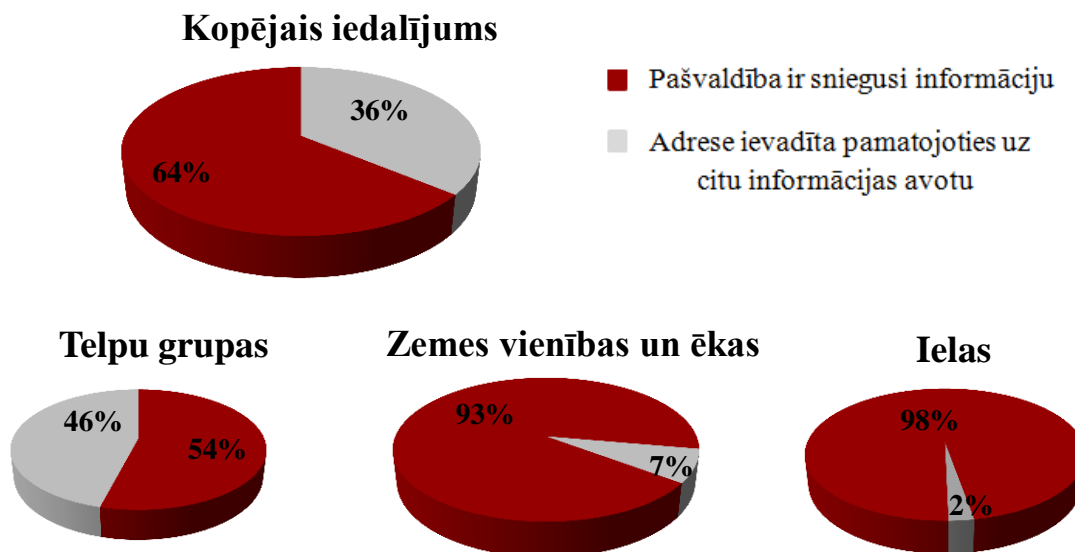
Dienests 2013. gada beigās ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atbalstu lūdza pašvaldībām sakārtot ēku adreses. Lielākajai daļai pašvaldību tika nosūtīta informācija par aptuveni 6 000 Kadastra informācijas sistēmā reģistrētām ēkām bez adresēm.

2) Par vienādām adresēm administratīvajā teritorijā

Dienests ir konstatējis, ka vienā administratīvajā teritorijā ir piešķirtas adreses ar vienādiem nosaukumiem, kas būtiski apgrūrina objekta atrašanu dabā, kā arī operatīvo dienestu darbu. Minētā informācija ir nosūtīta pašvaldībām izvērtēšanai.

2012. gada beigās pašvaldības bija sniegušas informāciju par 63% Adrešu reģistrā reģistrēto objektu, bet 2013. gada beigās jau 64% (3.attēls). Dienests izsaka pateicību pašvaldībām, kuras 2013. gadā aktīvi iesaistījās adrešu datu kārtšanā. Ņemot vērā, ka ne par visām adresēm pašvaldības ir sniegušas informāciju, adrešu saskaņošana tiks turpināta arī 2014. gadā.

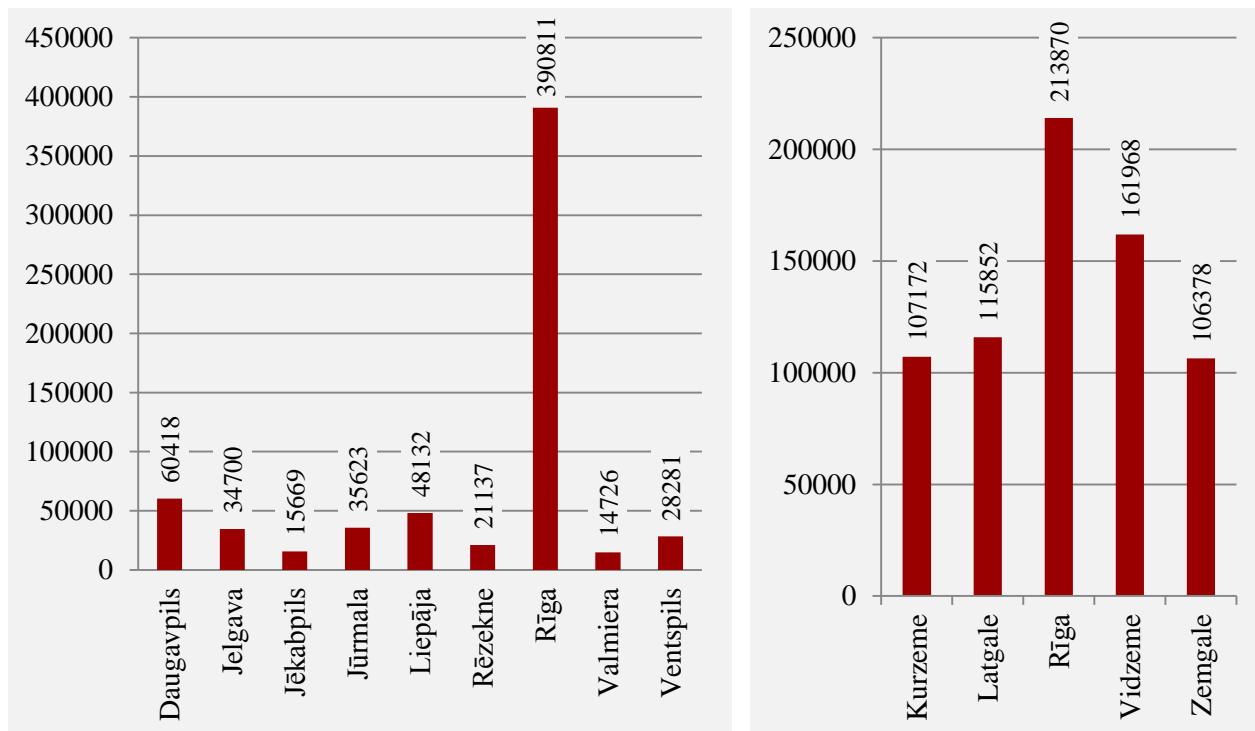
3.attēls 2013.gadā Adrešu reģistrā reģistrēto objektu iedalījums pēc informācijas avota

3. Adrešu sadalījums pa plānošanas reģioniem

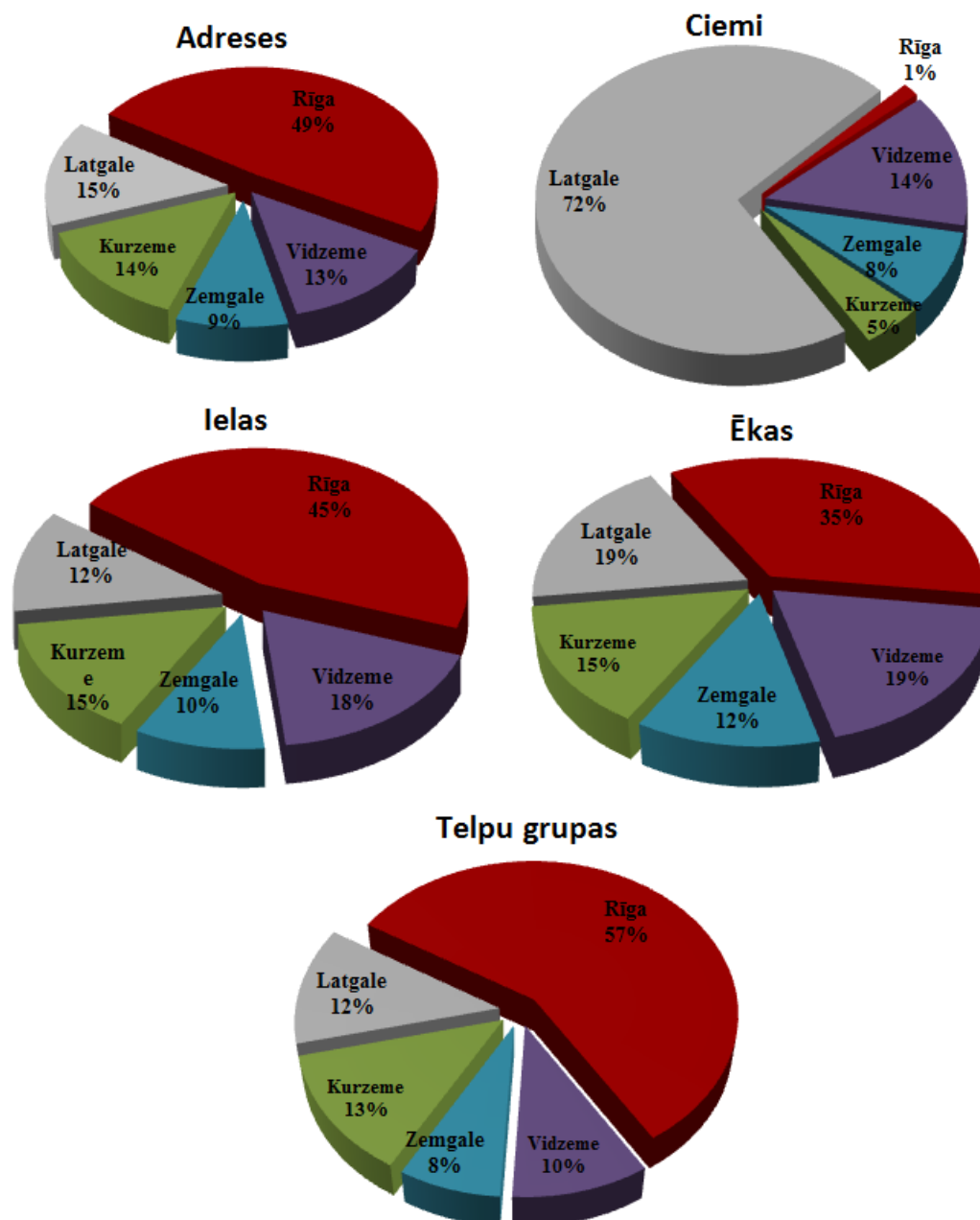
Adrešu reģistrā visvairāk adresācijas objektu ir reģistrēts Rīgas pilsētā, kā arī Rīgas plānošanas reģionā. (4. attēls).

4. attēls Adrešu reģistrā reģistrēto objektu skaits republikas nozīmes pilsētās un plānošanas reģionos (bez republikas pilsētām)

Lai gan Rīgas pilsētā un Rīgas plānošanas reģionā ir visvairāk adresācijas objektu, Rīgas plānošanas reģionā ir vismazākais skaits pagastu un ciemu. Savukārt vislielākais ciemu skaits ir reģistrēts Latgalē (5. attēls).

5. attēls Adrešu reģistrā reģistrēto objektu sadalījums pa plānošanas reģioniem (tai skaitā republikas pilsētām)

4. Administratīvi teritoriālais iedalījums

Pamatojoties uz [Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā](#) doto uzdevumu un atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 27. marta noteikumiem Nr. 216 „[Administratīvo teritoriju un to teritoriālā iedalījuma vienību robežu noteikšanas, kā arī aprakstu sagatavošanas un aktualizēšanas kārtība](#)” Dienests 2012. gadā pabeidza darbu pie administratīvo teritoriju robežu aprakstu sagatavošanas un to saskaņošanas ar pašvaldībām. 2013. gada 19. martā Ministru kabinets ar noteikumiem Nr.154 „[Noteikumi par republikas pilsētu un novadu administratīvo teritoriju robežu aprakstu apstiprināšanu](#)” apstiprināja visu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju robežu kartes un robežu aprakstus.

Šis ir nozīmīgs Ministru kabineta lēmums, jo pēc 20 gadiem beidzot ir apstiprinātas administratīvo teritoriju robežas un pēc tām viennozīmīgi var noteikt zemes vienību piederību noteiktai administratīvajai teritorijai.

Robežas aprakstā ir iekļauta informācija par zemes vienībām, pa kuru robežām tiek noteikta administratīvās teritorijas robeža, robežas aprakstā norādot zemes vienību kadastra apzīmējumus.

Robežu kartes tika sagatavotas no kadastra kartes datiem, izmantojot Adrešu reģistra vajadzībām izstrādātu programmatūru. Savukārt robežu aprakstu sagatavošanā tika izmantotas arī topogrāfiskās kartes un ortofoto kartes, kā arī pārbaudīti zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumenti no Dienesta arhīva. Robežu apraksti un robežu kartes pirms apstiprināšanas Ministru kabineta tika saskaņoti ar visām pašvaldībām.

Robežu aprakstus un robežu kartes sagatavoja 16 Dienesta speciālisti. Minētās informācijas sagatavošana un saskaņošana Dienestā ilga divus gadus.

5. Adrešu reģistra datu izmantotāji

Adrešu reģistra datus iespējams saņemt slēdzot sadarbības līgumu. Bez maksas adrešu datus ir iespējams pārlūkot Dienesta datu publicēšanas portālā www.kadastrs.lv.

Šobrīd Adrešu reģistra dati, pamatojoties uz noslēgtajiem sadarbības līgumiem, tiek nodoti 23 iestādēm un visām 119 pašvaldībām (6. attēls). Datu nodošana notiek elektroniskā veidā vienu reizi dienā vai atkarībā no noslēgtā līguma un datu saņēmēja vēlmēm. Adrešu reģistra datus pastāvīgi lieto arī 31 komercsabiedrība, ar kurām Dienests ir noslēdzis līgumu.

6.attēls Adrešu reģistra sadarbības partneri un lietotāji

6. 2014.gadā plānotās Adrešu reģistra aktivitātes

Lai uzlabotu adrešu datu kvalitāti, Dienests 2014. gadā sadarbībā ar pašvaldībām turpinās precizēt adrešu informāciju, kas reģistrēta Adrešu reģistrā un Kadastra informācijas sistēmā.

Dienests plāno arī patstāvīgi veikt adrešu datu kārtošanu, pēc pieejamās informācijas piesaistot adreses palīgēkām un telpu grupām Kadastra informācijas sistēmā.

Sadarbojoties ar Adrešu reģistra datu lietotājiem, Dienests 2014. gadā pārbaudīs Iedzīvotāju reģistra un SIA Lattelecom datu bāzēs vēsturiski reģistrētu adrešu informāciju, kas neatbilst Adrešu reģistra datiem un iespēju robežās precizēs adrešu datus Adrešu reģistrā, tādejādi nodrošinot klientus ar kvalitatīvākiem datiem.